

اقتصاد حمل و نقل دریایی

(حمل و نقل دریایی و ...)

تألیف

محمدعلی حسن زاده محمدی

تهران

نشر آرامش

۱۳۹۰

سرشناسه : حسن زاده محمدی، محمد علی، ۱۳۴۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : اقتصاد حمل و نقل دریایی / محمد علی حسن زاده محمدی.
 مشخصات نشر : تهران: آرامش، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۳۷۲ ص.: مصور، جدول.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۲۱۹۱-۵-۸ : ۱۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : حمل و نقل دریایی -- ایران -- هزینه ها -- الگوهای اقتصادسنجی
 موضوع : بندرها -- ایران -- مدیریت -- الگوهای اقتصادسنجی
 موضوع : حمل و نقل دریایی -- هزینه ها -- الگوهای اقتصادسنجی
 موضوع : بندرها -- مدیریت -- الگوهای اقتصادسنجی
 رده بندی کنگره : ۳۸۷/۵۰۹۵۵ : ۱۳۹۰ ۷ الف ۵
 رده بندی دبویی : ۳۸۷/۵۰۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۶۲۹۲۲

نشر آرامش

تهران: خیابان انقلاب رو بروی در اصلی دانشگاه تهران خیابان فخر رازی خیابان روانمهر بلاک ۷۴ طبقه دوم تلفن: ۶۶۹۷۶۹۸۸ فاکس: ۶۶۴۱۲۹۰۶

اقتصاد حمل و نقل دریایی

(حمل و نقل دریایی و ...)

محمد علی حسن زاده محمدی

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

لیتوگرافی: چاووش

چاپ: افرننگ

صحافی: روشنگ

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۲۱۹۱-۵-۸ ISBN: 978-964-92191-5-8

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۸۱۱۵۲ - ۶۶۴۱۲۹۰۶

به نام آن که جان را فکرت آموخت
چراغ دل به نور جان برافروخت

تقدیم به پدرم ؛
او که در بودنش، همواره
سرمشق انسانیت و شرافت بود،
و در نبودش، خاطرات زلال نوع دوستی.

در آمد مؤلف از فروش این اثر به انجمن آینده روشن نخبگان اهدا می گردد .
این انجمن در زمینه اعطای بورس های تحصیلی به دانش آموزان و دانشجویان با استعداد فعالیت می نماید.

امروزه نقش دانش و آگاهی در عرصه بین‌المللی تولید کالاها و خدمات، بیش از هر زمان دیگری عینی و محسوس است. صنعت حمل و نقل دریایی نیز به دلیل ماهیت بین‌المللی‌اش، محیطی به شدت رقابتی در میان بنادر، شرکت‌های کشتیرانی و فعالانی است که برای تداوم حضور در بازار و افزایش درآمد به فعالیت مشغول‌اند. سهولت ورود و خروج بازیگران جدید از هر مرز و بومی و با هر سطحی از سرمایه، منجر به آن شده که قدمت حضور در این صنعت برای کسانی که با دانش روز آشنایی چندانی ندارند، دیگر امتیازی محبوب نشود. اجبار به به تغییر زمینه کسب و کار یا حذف از بازار، تنها گزینه‌های ناگزیر چنین کسانی بوده و هست. در سطح کشوری نیز، اگر چه نیاز به حمل و نقل دریایی منتج از تجارت است، اما ارائه خدمات بهینه، ضمن کاهش قیمت تمام شده حمل و نقل و افزایش توان رقابتی صادرکنندگان و واردکنندگان، می‌تواند نیروی محرکه‌ای در سیر صعودی تجارت باشد. برای کشورهایی که در تجارت فرامرزی خود امکان استفاده از حمل و نقل دریایی را دارند، بهره‌مندی بهینه از این فرصت در اقتصاد خرد و کلان، مستلزم درک مبانی اقتصاد حمل و نقل دریایی است و این بخشی از قواعد بازی در صحنه رقابت بین‌المللی است.

اقتصاد حمل و نقل دریایی در برگیرنده موضوعات متعددی از جمله انواع روش‌های حمل و نقل، ویژگی‌های انحصاری حمل و نقل دریایی، جغرافیای تجارت و کشتیرانی، انواع شرکت‌های کشتیرانی، مشخصات کالاهای دریابرد، تأثیر عوامل محیطی و بازارهای مختلف بر نرخ‌های موجود در بازار و مفاهیم عرضه و تقاضا در صنعت حمل و نقل دریایی است. درک این موارد برای کارشناسان فعال در بنادر، شرکت‌های کشتیرانی، شرکت‌های کارگزاری، فورواردرها، اپراتورهای حمل و نقل بین‌وجهی، دانشجویان رشته‌های مدیریت، تجارت و حمل و نقل و نیز محققان علوم اقتصادی می‌تواند منجر به اتخاذ تصمیم‌های اقتصادی در تخصیص بهینه منابع تولید شود.

تجربه شخصی سال‌ها تدریس اقتصاد حمل و نقل دریایی و آگاهی از نیاز و ضرورت ارتقای دانش تخصصی جامعه بندری و دریایی، موجب آن شد تا در صدد تدوین کتاب حاضر با رویکردی عملیاتی و کارشناسی برآیم. در نگارش این تحقیق سعی کرده‌ام حوزه‌هایی از این دانش مهم را پوشش دهم که برای طیف وسیع‌تری از جامعه حمل و نقل دریایی کاربرد دارند یا روندی جدید در عرصه جهانی هستند و آگاهانه از پرداختن به فرمول‌ها و مفاهیم پیچیده در هر بخش خودداری کرده‌ام. به همین منظور اگرچه تمامی تلاش و مساعی خود را به کار بسته‌ام تا کتاب حاضر در نهایت سادگی، حاوی اطلاعات به روز، دقیق و جامعی از اصول اولیه و مبانی این صنعت مهم باشد، اما ارائه نقطه نظرات سازنده شما می‌تواند ضمن رفع هر گونه کاستی و نارسایی، در افزایش اثربخشی آن نقش بسزایی ایفا کند.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از لطف و همکاری آقای حسین یداله‌ی در خصوص تهیه آمار و محاسبه سهم ارزشی، حجمی و وابستگی اقتصاد کشور به بنادر تجاری مهم که در بخش سیزدهم این کتاب مورد استفاده قرار گرفت صمیمانه تشکر و قدردانی کنم.

محمد علی حسن‌زاده محمدی

تهران

زمستان ۱۳۸۹

فهرست مطالب

۲۹.....	فهرست جداول.....
۳۳.....	فصل اول : اقتصاد جهانی و تجارت بین الملل.....
۳۴.....	منطق تجارت.....
۳۷.....	جایجایی محصولات یا فاکتورهای تولید.....
۳۹.....	نگرش‌های مختلف به تجارت.....
۴۰.....	سود یک طرفه.....
۴۱.....	سود متقابل.....
۴۲.....	تئوری‌های اصلی تجارت.....
۴۳.....	مزیت مطلق.....
۴۳.....	مزیت نسبی.....
۴۵.....	توسعه تجارت و جهانی شدن.....
۴۷.....	جهانی شدن.....
۵۰.....	تجارت جهانی.....
۵۰.....	موانع تجاری.....
۵۰.....	موانع تجاری مصنوعی.....
۵۱.....	موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت.....
۵۴.....	سازمان تجارت جهانی.....
۵۶.....	موانع تجاری طبیعی.....
۵۶.....	هزینه حمل، مهم‌ترین مانع تجاری طبیعی.....
۵۸.....	انواع روش‌های مختلف حمل و نقل کالا.....
۵۹.....	ارتباط بین هزینه و مسافت حمل.....
۶۰.....	الگوهای مختلف حمل و نقل کالا.....

۶۱.....	حمل و نقل تک وجهی.....
۶۱.....	حمل و نقل چند وجهی.....
۶۲.....	حمل و نقل بین وجهی.....
۶۵.....	مقایسه زمان و هزینه حمل جاده‌ای با حمل و نقل بین وجهی.....
۶۶.....	مقایسه زمان حمل جاده‌ای با حمل و نقل بین وجهی.....
۶۷.....	مقایسه ویژگی‌های حمل و نقل جاده‌ای و بین وجهی.....
۶۸.....	حمل و نقل درون وجهی.....
۷۱.....	فصل دوم: حمل و نقل دریایی.....
۷۱.....	مزیت‌های حمل و نقل دریایی.....
۷۱.....	مزیت در مسافت.....
۷۴.....	مزیت در ظرفیت.....
۷۶.....	جغرافیای کشتیرانی.....
۷۶.....	کانال‌های سوئز و پاناما.....
۷۷.....	کانال سوئز.....
۷۸.....	کانال پاناما.....
۸۰.....	تأثیر کانال‌های سوئز و پاناما بر مسافت حمل و نقل دریایی.....
۸۱.....	مسیرهای اصلی حمل و نقل کالاهای دریابرد.....
۸۱.....	مسیرهای کانتینری.....
۸۳.....	مسیرهای جابجایی فله‌های مایع.....
۸۴.....	مسیرهای جابجایی فله‌های جامد.....
۸۵.....	فصل سوم: تعریف اقتصاد.....
۸۵.....	اقتصاد خرد.....
۸۶.....	اقتصاد کلان.....
۸۷.....	منحنی تقاضا.....
۸۸.....	جابجایی در منحنی تقاضا.....

۸۹	فاکتورهای تأثیرگذار بر تقاضا.....
۹۰	ترجیح و اولویت مشتری.....
۹۰	قیمت کالاهای مرتبط.....
۹۰	افزایش قیمت کالاهای جایگزین.....
۹۰	درآمد.....
۹۰	تعداد خریداران احتمالی.....
۹۱	انتظار تغییر قیمت.....
۹۱	منحنی عرضه.....
۹۳	جابجایی در منحنی عرضه.....
۹۴	فاکتورهای تأثیرگذار بر عرضه.....
۹۴	منحنی عرضه و تقاضا.....
۹۷	کشش قیمتی تقاضا.....
۹۸	فاکتورهای مؤثر بر کشش قیمتی.....
۹۹	کشش ناپذیری تقاضا.....
۱۰۰	نحوه محاسبه کشش پذیری قیمتی تقاضا.....
۱۰۳	کشش قیمتی و افزایش قیمت کالاها و خدمات.....
۱۰۵	فصل چهارم: تقاضا برای خدمات حمل و نقل دریایی.....
۱۰۵	رشد تجارت جهانی.....
۱۰۵	بازسازی ساختار تجارت بین الملل پس از جنگ دوم جهانی.....
۱۰۶	افزایش تجارت بین الملل پس از تشکیل گات.....
۱۰۸	تخصصی شدن تجارت.....
۱۰۸	دیگر عوامل تأثیرگذار در افزایش تجارت.....
۱۰۹	ساختار کالایی تجارت دریایی.....
۱۱۱	فله‌های مایع.....
۱۱۱	نفت خام.....

۱۱۲	محصولات پتروشیمی.....
۱۱۳	گاز مایع شده.....
۱۱۳	کالا‌های جامد.....
۱۱۴	فله‌های عمده جامد.....
۱۱۵	کالای خشک : فله‌های خرد.....
۱۱۵	دیگر کالا‌های خشک : کالا‌های کانتینری.....
۱۱۷	فاکتورهای مؤثر بر تقاضای حمل و نقل دریایی.....
۱۱۷	فاکتورهای اقتصادی.....
۱۱۷	فاکتورهای سیاسی.....
۱۱۷	فاکتورهای طبیعی.....
۱۱۷	فاکتورهای فنی.....
۱۱۹	فصل پنجم : عرضه خدمات حمل و نقل دریایی.....
۱۱۹	وزن قابل بارگیری کشتی.....
۱۲۰	فاکتورهای بهره‌وری ناوگان کشتیرانی.....
۱۲۲	عوامل مؤثر بر بهره‌وری ناوگان.....
۱۲۲	نوع کشتی.....
۱۲۳	سرعت دریانوردی.....
۱۲۵	زمان حضور کشتی در بندر.....
۱۲۶	نسبت زمان عملیات کشتی به نگهداری و تعمیر آن.....
۱۲۷	فاکتور بارگیری کشتی.....
۱۳۰	ساختار ناوگان کشتیرانی جهانی.....
۱۳۰	دسته بندی کالاها بر اساس شکل ظاهری.....
۱۳۰	دسته بندی کشتی‌های ناوگان جهانی.....
۱۳۲	بهینه سازی سرعت و اندازه کشتی.....
۱۳۲	اندازه بهینه کشتی.....

۱۳۳	سرعت بهینه کشتی.....
۱۳۴	کشتیرانی در گذر زمان.....
۱۳۴	سال‌های اولیه فعالیت کشتیرانی.....
۱۳۵	صنعت کشتیرانی قبل از جنگ جهانی دوم.....
۱۳۵	صنعت کشتیرانی بعد از جنگ جهانی دوم.....
۱۳۷	فصل ششم : بازارهای صنعت حمل و نقل دریایی.....
۱۳۷	تعریف بازار.....
۱۳۸	انواع بازارها.....
۱۳۹	بازارهای مربوط به کشتیرانی.....
۱۳۹	چهار بازار کشتیرانی.....
۱۴۰	بازار سازندگان کشتی‌های نو.....
۱۴۱	بازار کالا.....
۱۴۳	بازار خرید و فروش.....
۱۴۵	بازار اوراق کردن کشتی‌های فرسوده.....
۱۴۶	بازارهای مربوط به نوع کشتی.....
۱۴۶	بازارهای مربوط به موقعیت جغرافیایی.....
۱۴۷	بازارهای مربوط به خدمات کشتیرانی.....
۱۴۸	بازارهای مربوط به بنادر.....
۱۴۸	بازارهای کالایی بنادر.....
۱۴۹	بازارهای ارائه خدمات مکمل به شرکت‌های کشتیرانی.....
۱۵۰	بازارهای تجهیزاتی، نرم افزاری و آموزشی.....
۱۵۳	فصل هفتم : ویژگی‌های حمل و نقل دریایی.....
۱۵۳	وابستگی عرضه خدمات حمل و نقلی به تجارت.....
۱۵۹	بازبودن و آزادی ورود و خروج اشخاص و سرمایه‌ها.....
۱۶۱	امکان افزایش اندازه کشتی‌ها و بهره‌مندی از مزایای اقتصاد مقیاس.....

۱۶۴	اقتصاد مقیاس در جابجایی کانتینر.....
۱۶۵	اقتصاد مقیاس در جابجایی نفت.....
۱۶۶	اقتصاد مقیاس در جابجایی فله جامد.....
۱۶۶	اقتصاد مقیاس در جابجایی خودرو.....
۱۶۷	صنعتی ساختار یافته و نظام‌مند از نظر قوانین و مقررات فعالیت.....
۱۶۹	فصل هشتم : انواع شرکت‌های کشتیرانی.....
۱۷۰	کشتیرانی ترمپ یا آزادپیما.....
۱۷۱	اندازه محموله.....
۱۷۱	نوع کالا.....
۱۷۳	ویژگی‌های ساختاری.....
۱۷۴	ویژگی‌های عملیاتی.....
۱۷۴	شرایط حاکم بر بازار.....
۱۷۵	ویژگی‌های کشتیرانی.....
۱۷۶	ویژگی‌های قراردادی.....
۱۷۶	اجاره سفری.....
۱۷۶	اجاره کشتی برای یک سفر.....
۱۷۷	اجاره کشتی برای چند سفر متوالی.....
۱۷۷	قرارداد حمل.....
۱۷۷	اجاره زمانی.....
۱۷۷	اجاره زمانی سفر.....
۱۷۸	اجاره زمانی برای یک دوره.....
۱۷۹	اجاره کشتی خالی و بدون خدمه.....
۱۷۹	کشتیرانی لاینر.....
۱۷۹	پیدایش کشتیرانی لاینر.....
۱۸۱	شرایط حاکم بر بازار.....

شرایط حاکم بر بازار از نظر صاحبان کالا.....	۱۸۲
شرایط حاکم بر بازار از نظر شرکت‌های کشتیرانی.....	۱۸۳
کرایه حمل.....	۱۸۴
ویژگی‌های عملیاتی.....	۱۸۵
ویژگی‌های قراردادی.....	۱۸۷
ویژگی‌های ساختاری.....	۱۸۹
مسیرهای کشتیرانی.....	۱۹۱
مقایسه ویژگی‌های کلی شرکت‌های کشتیرانی ترمپ و لاینر.....	۱۹۲
کشتیرانی سازمانی یا صنعتی.....	۱۹۲
فصل نهم : چرخه‌های کشتیرانی.....	۱۹۵
تعریف ریسک کشتیرانی.....	۱۹۶
ریسک در کشتیرانی از نگاه صاحبان کالا و مالکان کشتی.....	۱۹۶
کشتیرانی صنعتی ، پذیرش ریسک کشتیرانی توسط صاحبان کالا.....	۱۹۷
بازار کالا، پذیرش ریسک کشتیرانی توسط مالکان کشتی.....	۱۹۷
ویژگی چرخه‌های کشتیرانی.....	۱۹۸
مراحل مختلف چرخه‌های کشتیرانی.....	۱۹۹
مرحله ۱ - شروع.....	۲۰۰
مرحله ۲ - رونق.....	۲۰۲
مرحله ۳ - اوج.....	۲۰۲
مرحله ۴ - فروپاشی.....	۲۰۳
فصل دهم : هزینه‌های حمل و نقل دریایی.....	۲۰۵
هزینه حمل.....	۲۰۵
عوامل تأثیرگذار بر هزینه حمل و نقل.....	۲۰۷
جغرافیای حمل و نقل و فاصله.....	۲۰۷
ترکیب کالاهای تجاری.....	۲۰۸

۲۰۹	عدم توازن تجاری
۲۱۱	اقتصاد مقیاس
۲۱۳	کانتینری شدن
۲۱۴	مسیرهای بازرگانی
۲۱۴	زیر ساخت و روساخت‌های بندری
۲۱۵	تجزیه و تحلیل قیمت‌ها در حمل و نقل دریایی
۲۱۵	هزینه‌های سرمایه‌ای
۲۱۶	هزینه‌های سرمایه‌ای مربوط به کشتی‌های نو
۲۱۸	هزینه‌های سرمایه‌ای مربوط به کشتی‌های دست دوم
۲۱۹	هزینه‌های عملیاتی
۲۱۹	هزینه خدمه
۲۲۱	هزینه نگهداری و تعمیر
۲۲۲	هزینه بیمه
۲۲۳	هزینه سفر
۲۲۳	هزینه سوخت
۲۲۵	هزینه‌های بندری
۲۲۸	ساختار کلی هزینه‌های کشتیرانی
۲۲۸	ساختار هزینه کشتی‌های کانتینری
۲۲۹	ساختار هزینه کشتی‌های فله‌بر
۲۳۰	ساختار هزینه کشتی‌های نفتی
۲۳۱	تفاوت‌های هزینه‌های حمل و نقل کانتینری با حمل و نقل فله
۲۳۵	فصل یازدهم : نقش بنادر در حمل و نقل دریایی
۲۳۵	تقسیم‌بندی بنادر
۲۳۵	تقسیم‌بندی بنادر بر حسب موقعیت جغرافیایی
۲۳۶	تقسیم‌بندی بنادر بر حسب جایگاه عملیاتی

۲۳۷	بنادر، محل تلاقی خشکی و دریا.....
۲۳۸	خدمات به کشتی.....
۲۳۹	خدمات به کالا.....
۲۴۰	بندر و ترمینال.....
۲۴۱	انواع ترمینال های بندری.....
۲۴۱	ترمینال کالاهای فله خرد.....
۲۴۲	اجزای عملیاتی یک ترمینال کالای فله خرد.....
۲۴۴	ترمینال کالاهای فله جدید.....
۲۴۵	اجزای عملیاتی یک ترمینال کالای فله جدید.....
۲۴۷	ترمینال کالای کانتینری.....
۲۴۹	اجزای عملیاتی یک ترمینال کانتینری.....
۲۵۱	ساختار کلی یک ترمینال کانتینری.....
۲۵۵	بزرگ ترین ترمینال های کانتینری جهان.....
۲۵۶	هزینه ها و عملکرد اسکله های کانتینری.....
۲۵۷	تأثیر جرقه های کانتینری در کاهش زمان و هزینه.....
۲۶۱	اپراتورهای ترمینال های کانتینری.....
۲۶۳	ویژگی شرکت های ترمینال اپراتور.....
۲۶۳	شرکت های تخلیه و بارگیری.....
۲۶۳	شرکت های کشتیرانی.....
۲۶۳	هولدینگ های مالی.....
۲۶۵	شاخص تمرکز بازار.....
۲۶۶	ترمینال کالای فله مایع.....
۲۶۷	اجزای عملیاتی یک ترمینال کالای فله مایع.....
۲۶۸	ترمینال کالای فله جامد.....
۲۶۹	اجزای عملیاتی ترمینال کالای فله خشک.....

۲۷۱	توسعه فضایی یک سیستم بندری
۲۷۳	نسل‌های بنادر
۲۷۴	بنادر نسل اول
۲۷۴	بنادر نسل دوم
۲۷۵	بنادر نسل سوم
۲۷۶	انواع مدیریت بنادر
۲۷۷	بنادر خدماتی دولتی
۲۷۷	بنادر ابزاری
۲۷۸	بنادر صاحب‌خانهای
۲۷۸	بنادر شرکتی
۲۷۸	بنادر خصوصی
۲۸۱	فصل دوازدهم : ناوگان شناورهای بازرگانی و انواع شناورها
۲۸۱	شناور باری
۲۸۱	ناوگان بازرگانی جهان
۲۸۲	توسعه ناوگان بازرگانی
۲۸۳	کشتی‌های فله‌بر
۲۸۴	کشتی‌های هندی سائز
۲۸۵	کشتی‌های هندی ماکس
۲۸۵	کشتی‌های پاناما ماکس
۲۸۶	کشتی‌های کیپ سائز کوچک
۲۸۷	کشتی‌های کیپ سائز بزرگ
۲۸۷	کشتی‌های بسیار بزرگ حامل سنگ آهن یا نفت
۲۸۸	کشتی کالای عمومی
۲۸۹	شناورهای تانکر
۲۸۹	سوئز ماکس

۲۹۰	افراماکس
۲۹۱	پاناماکس
۲۹۱	محدوده متوسط
۲۹۲	کاربری عمومی
۲۹۲	تانکر سیوی ماکس
۲۹۲	حمل کننده های گاز طبیعی مایع شده
۲۹۳	کشتی های کیوماکس
۲۹۴	شناورهای یخچالی
۲۹۴	شناورهای خودروبر
۲۹۵	شناورهای رو-رو
۲۹۶	شناورهای حمل احشام
۲۹۶	کشتی های کانتینری
۲۹۶	اولین کشتی کانتینری
۲۹۷	نسل کشتی های کانتینری
۳۰۰	ناوگان کشتی های کانتینری جهان
۳۰۰	بزرگ ترین کشتی کانتینری جهان
۳۰۳	فصل سیزدهم: نقش حمل و نقل دریایی در اقتصاد کشور
۳۰۳	عرضه و تقاضای تخلیه و بارگیری کالاهای دریابرد
۳۰۴	تردد کشتی ها به بنادر کشور
۳۰۵	عرضه خدمات بندری به کالا و کشتی
۳۰۶	تناژ تخلیه و بارگیری کالاهای دریابرد
۳۰۸	ترافیک کانتینری بنادر کشور
۳۰۹	عدم توازن کالاهای دریابرد
۳۰۹	عدم توازن ترافیک کالایی
۳۱۱	استان های بندری و بنادر تجاری کشور

۳۱۲	 استان گیلان
۳۱۳	 بندر انزلی
۳۱۵	 استان مازندران
۳۱۶	 بندر نوشهر
۳۱۷	 بندر امیرآباد
۳۱۸	 بندر نکا
۳۱۹	 استان گلستان
۳۲۰	 استان خوزستان
۳۲۱	 بندر خرمشهر
۳۲۲	 بندر آبادان
۳۲۳	 بندر امام خمینی
۳۲۵	 استان بوشهر
۳۲۶	 بندر بوشهر
۳۲۷	 بندر عسلویه
۳۲۸	 بندر خارگ
۳۲۸	 استان هرمزگان
۳۳۰	 شهید رجایی
۳۳۱	 بندر شهید باهنر
۳۳۲	 بندر لنگه
۳۳۴	 بندر قشم
۳۳۴	 بندر جاسک
۳۳۵	 استان سیستان و بلوچستان
۳۳۶	 بندر چابهار
۳۳۷	 بندر شهید بهشتی
۳۳۸	 بندر شهید کلاتری

۳۳۸	 نقش بنادر در تجارت و اقتصاد کشور
۳۳۸	 صادرات و واردات حجمی و ارزشی
۳۳۹	 سهم بنادر از صادرات و واردات حجمی و ارزشی
۳۴۱	 سهم بنادر کوچک در حمل و نقل دریایی
۳۴۲	 فاکتور وابستگی اقتصاد کشور به حمل و نقل دریایی
۳۴۶	 واژه‌نامه لاتین
۳۵۶	 فهرست اعلام
۳۶۵	 منابع

www.ketab.ir

فهرست تصاویر

- تصویر ۱. جدایی قاره‌ها توسط اقیانوس‌ها و ضرورت حمل و نقل دریایی در تجارت جهانی ۳۳
- تصویر ۲. مثالی از تأثیر تغییر در هزینه‌های نیروی کار بر شرایط تولید و فروش کالا ۳۵
- تصویر ۳. مثالی از تأثیر تفاوت در دسترسی به سرمایه در ارائه خدمات ۳۶
- تصویر ۴. فناوری روباتیک، عامل بسیار مؤثر در افزایش رقابت پذیری محصولات تولیدی ۳۷
- تصویر ۵. توافق‌نامه‌های تجارت آزاد بین کشورهای آسیایی به تفکیک انعقاد و در دست اجرا بین سال‌های ۲۰۰۷- ۴۲
- تصویر ۶ تغییر برجسب "ساخت ژاپن" به "ساخت شرکت سونی" مصداقی از تغییر در شرایط و روش تولید ۴۶
- تصویر ۷. افزایش مستمر صادرات جهانی کالاها و تجارت دریابر در سال‌های ۱۹۵۵ تا ۲۰۰۱ ۴۷
- تصویر ۸. جهانی شدن به معنای توسعه بازار کالا و خدمات در ماورای مرزهای یک کشور است ۴۸
- تصویر ۹. حمایت از تولیدات داخلی، خط مشی غالب کشورها تا پیش از جنگ دوم جهانی بود ۵۲
- تصویر ۱۰. کاهش مستمر تعرفه محصولات کارخانه‌ای در کشورهای منتخب ۵۴
- تصویر ۱۱. تونل، اثر کوه راه‌آهن عنوان طایع طبیعی تجارت به حداقل می‌رساند ۵۶
- تصویر ۱۲. روش‌های مختلف حمل و نقل کالاها ۵۸
- تصویر ۱۳. مقایسه مسافت و هزینه در روش‌های مختلف حمل و نقل ۶۰
- تصویر ۱۴. گاهی حمل و نقل جاده‌ای تنها روش در دسترس حمل و نقل کالاهاست ۶۱
- تصویر ۱۵. طرح شماتیک شبکه حمل و نقل چند وجهی ۶۲
- تصویر ۱۶. طرح شماتیک شبکه حمل و نقل بین وجهی ۶۴
- تصویر ۱۷. حمل کالا از مبدأ تا مقصد با استفاده از روش حمل و نقل بین وجهی ۶۵
- تصویر ۱۸. مقایسه فاکتورهای مختلف بین روش حمل و نقل جاده‌ای و روش حمل و نقل بین وجهی ۶۸
- تصویر ۱۹. تخلیه از کشتی و بارگیری به بارج، جابجایی کالا به روش حمل و نقل درون وجهی است ۶۹
- تصویر ۲۰. مقایسه ظرفیت حمل وسایل مختلف با ظرفیت کامیون (ظرفیت کامیون ۱ در نظر گرفته شده است) ۷۴
- تصویر ۲۱. مسیرهای مختلف کشتیرانی در جهان بر حسب تعداد سفر سالیانه در هر مسیر ۷۶
- تصویر ۲۲. مسیرهای کشتیرانی بدون وجود کانال پاناما و کانال سوئز ۷۷
- تصویر ۲۳. مقایسه مسیرهای کشتیرانی با استفاده و بدون استفاده از کانال سوئز ۷۸
- تصویر ۲۴. مقایسه مسیرهای کشتیرانی با استفاده و بدون استفاده از کانال پاناما ۷۹
- تصویر ۲۵. مقایسه تأثیر کانال سوئز و کانال پاناما در کاهش مسافت در چند مسیر کشتیرانی ۸۱
- تصویر ۲۶. مسیر و ترافیک تجارت جهانی کانتینر در سال ۲۰۰۵ ۸۲
- تصویر ۲۷. مسیرهای اصلی تجارت دریایی نفت خام جهان ۸۳
- تصویر ۲۸. مسیرهای اصلی تجارت دریایی کالاهای فله خشک جهان ۸۴

تصویر ۲۹. تعداد افراد فعال در صنعت کشتیرانی در قالب اقتصاد خرد دسته بندی می گردد.....	۸۶
تصویر ۳۰. نسبت برابری ارز یک کشور با سایر کشورها، بخشی از اقتصاد کلان است.....	۸۶
تصویر ۳۱. منحنی تقاضا.....	۸۸
تصویر ۳۲. جایجایی در منحنی تقاضا به دلایلی غیر از کاهش قیمت.....	۸۹
تصویر ۳۳. منحنی عرضه.....	۹۲
تصویر ۳۴. جایجایی در منحنی عرضه ناشی از تأثیر دیگر عوامل غیر از تغییر قیمت.....	۹۳
تصویر ۳۵. تلاقی دو منحنی عرضه و تقاضا و مفاهیم کمبود و مازاد.....	۹۵
تصویر ۳۶. کشش پذیری پیتزا به دلیل تغییر تقاضا ناشی از تغییر قیمت.....	۹۸
تصویر ۳۷. کشش ناپذیری بنزین به دلیل کاهش تغییر تقاضا ناشی از تغییر قیمت.....	۱۰۰
تصویر ۳۸. ساختار کالاهایی که از طریق دریا تجارت می شوند.....	۱۱۰
تصویر ۳۹. جایجایی نفت خام در جهان به تفکیک مناطق مختلف و تناژ نفت جایجا شده در سال ۲۰۰۸.....	۱۱۲
تصویر ۴۰. حجم گاز مایع شده جایجا شده در جهان از طریق خط لوله و کشتی در سال ۲۰۰۸.....	۱۱۳
تصویر ۴۱. زغال سنگ یکی از پنج فله خشک مهم تجاری در سطح دنیاست.....	۱۱۴
تصویر ۴۲. تخلیه کالاهای فله توسط جریقیل در بندر و انتقال آن توسط نوار نقاله.....	۱۱۵
تصویر ۴۳. تا پیش از بحران اقتصادی، همواره بیشترین رشد تقاضای خدمات کشتیرانی مربوط به تجارت کانتینر بود.....	۱۱۶
تصویر ۴۴. تجارت کالاهای دریابرد بین سال های ۱۹۸۰ تا ۲۰۰۹ (میلیون تن کالای بارگیری شده).....	۱۱۶
تصویر ۴۵. خطوط شاهین روی کشتی ها برای نمایش حداکثر جایجایی کشتی ناشی از بارگیری.....	۱۲۰
تصویر ۴۶. مقایسه کشتی های تخصصی نفتی، کانتینری، مسافری و فله خشک از نظر طول با یکدیگر.....	۱۲۳
تصویر ۴۷. مصرف سوخت کشتی های مختلف در سرعت های متفاوت.....	۱۲۴
تصویر ۴۸. تأثیر سرعت عملیات تخلیه و بارگیری در افزایش بهره وری کشتی.....	۱۲۶
تصویر ۴۹. انجام تعمیرات بر روی کشتی در یارد تعمیرات.....	۱۲۷
تصویر ۵۰. فاکتور بارگیری در کشتی های فله به دلیل بارگیری در تمامی فضای انبارها، بالاست.....	۱۲۸
تصویر ۵۱. از دست رفتن بخشی از فضای مفید و کاهش فاکتور بارگیری.....	۱۲۸
تصویر ۵۲. نمودار هزینه های کشتی و کالا در کشتی با ظرفیت ۲۰ تا ۱۶۰ هزار تن.....	۱۳۳
تصویر ۵۳. سرعت بهینه کشتی با توجه به رشد مصرف سوخت در سرعت های بالا.....	۱۳۴
تصویر ۵۴. نمونه ای از بازار سنتی میوه و تره بار.....	۱۳۷
تصویر ۵۵. پایگاه اینترنتی ebay، بزرگ ترین بازار مجازی خرید و فروش انواع کالاها در جهان.....	۱۳۸
تصویر ۵۶. نوسانات نرخ کرایه حمل کالای فله خشک بین سال های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰.....	۱۴۲
تصویر ۵۷. میانگین سن کشتی های اوراق شده در سال های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۹ به تفکیک نوع شناور.....	۱۴۵

تصویر ۵۸. نمودار تولید ناخالص داخلی در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۰.....	۱۵۵
تصویر ۵۹. ترافیک کانتینری جهان بر حسب میلیون TEU و درصد تغییر بین سال‌های ۲۰۱۰ - ۱۹۹۰.....	۱۵۷
تصویر ۶۰. ظرفیت ناوگان کشتیرانی جهان بر حسب انواع شناورها طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۰.....	۱۵۹
تصویر ۶۱. ظرفیت مازاد حمل ناوگان جهان به تفکیک نوع شناور طی سال‌های ۱۹۹۰ تا آوریل ۲۰۱۰.....	۱۶۰
تصویر ۶۲. نسبت هزینه حمل دریایی در قیمت تمام شده چند کالا.....	۱۶۲
تصویر ۶۳. ظرفیت حمل وسایل مختلف حمل و نقل در مقایسه با ظرفیت کامیون.....	۱۶۳
تصویر ۶۴. تأثیر اقتصاد مقیاس و افزایش اندازه محموله در کاهش هزینه حمل.....	۱۶۴
تصویر ۶۵. کشتی MSC Daniela بزرگ‌ترین کشتی کانتینری جهان.....	۱۶۵
تصویر ۶۶. کشتی Jahre Viking بزرگ‌ترین تانکر نفتکش جهان.....	۱۶۵
تصویر ۶۷. کشتی Berg Stahl بزرگ‌ترین کشتی فله‌بر جهان.....	۱۶۶
تصویر ۶۸. کشتی Faust بزرگ‌ترین کشتی حمل خودرو در جهان.....	۱۶۶
تصویر ۶۹. نمای بیرونی ساختمان سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO) در لندن.....	۱۶۷
تصویر ۷۰. بارگیری مستمر گندم به کشتی به دلیل ترکیب یکدست آن.....	۱۷۲
تصویر ۷۱. بارگیری کالاهای فله خود در کشتی توسط جرثقیل.....	۱۷۳
تصویر ۷۲. نمونه‌ای از دفتر کار یک شرکت کشتیرانی ترمپ.....	۱۷۳
تصویر ۷۳. مسیر مورد توافق بین صاحب کالا و شرکت کشتیرانی برای بارگیری و تخلیه در بنادر.....	۱۷۴
تصویر ۷۴. کشتی‌های فله‌بر، رایج‌ترین کشتی‌های مورد استفاده در شرکت‌های کشتیرانی ترمپ.....	۱۷۵
تصویر ۷۵. نوسان نرخ اجاره روزانه کشتی‌های فله‌بر بین سال‌های ۲۰۰۸ - ۲۰۰۴.....	۱۷۸
تصویر ۷۶. یک کشتی بدون خدمه آماده واگذاری به شرکت‌های کشتیرانی.....	۱۷۹
تصویر ۷۷. تصویر یک کشتی تجاری بادبانی.....	۱۸۰
تصویر ۷۸. تصویر یک کشتی تجاری که با موتور بخار کار می‌کرد.....	۱۸۱
تصویر ۷۹. خدمات شرکت‌های لاینری مشابه شرکت‌های اتوبوسرانی بین شهری است.....	۱۸۲
تصویر ۸۰. حرکت کشتی مطابق برنامه از پیش اعلام شده علیرغم ظرفیت خالی.....	۱۸۳
تصویر ۸۱. نمونه‌ای از هزینه اضافی (surcharge) مورد تقاضای شرکت‌های کشتیرانی.....	۱۸۵
تصویر ۸۲. حجم بالای سرمایه‌گذاری برای ارائه مستمر خدمات حمل و نقلی در خط کشتیرانی مرسک.....	۱۸۷
تصویر ۸۳. با خرید بلیط، تمامی شرایط قرارداد توسط مشتریان پذیرفته می‌شود.....	۱۸۸
تصویر ۸۴. تمامی شرایط حمل مندرج در برنامه توسط مشتریان پذیرفته می‌شود.....	۱۸۹
تصویر ۸۵. تعدد پست‌های سازمانی مورد نیاز در یک شرکت کشتیرانی لاینر.....	۱۹۰
تصویر ۸۶. بنادر واقع شده در مسیر رفت و برگشت اروپا به آسیای یک خط کشتیرانی.....	۱۹۱
تصویر ۸۷. تانکر هنگام متعلق به شرکت ملی نفتکش ایران.....	۱۹۳

تصویر ۸۸ . مراحل مختلف یک چرخه کشتیرانی به تفکیک زمان و نرخ کرایه حمل	۲۰۰
تصویر ۸۹ . هزینه حمل هر تن کالای تجارت شده از طریق دریا طی سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۷	۲۰۶
تصویر ۹۰ . هزینه حمل هر تن - کیلومتر کالای تجارت شده از طریق دریا طی سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۷	۲۰۶
تصویر ۹۱ . تأثیر افزایش مسافت در افزایش کرایه حمل	۲۰۷
تصویر ۹۲ . تفاوت نرخ کرایه حمل ناشی از عدم توازن تجاری در مسیرهای مختلف بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۹	۲۱۰
تصویر ۹۳ . تأثیر افزایش اندازه کشتی‌های کانتینری در کاهش هزینه حمل به ازای هر TEU	۲۱۲
تصویر ۹۴ . افزایش مستمر استفاده از کانتینر به عنوان ظرف حمل در تجارت کالاهای دریابرد	۲۱۳
تصویر ۹۵ . کشور فیلیپین بزرگ‌ترین تأمین کننده نیروی انسانی ناوگان کشتیرانی جهان	۲۲۰
تصویر ۹۶ . انجام تعمیرات مورد نیاز بر روی کشتی در یارد تعمیرات	۲۲۲
تصویر ۹۷ . پوشش بیمه‌ای کشتی‌ها در مقابل حوادث بخش قابل توجهی از هزینه‌های عملیاتی را تشکیل می‌دهد	۲۲۳
تصویر ۹۸ . یک شناور سوخت‌رسان در حال سوخت‌رسانی به کشتی پهلو گرفته در اسکله	۲۲۴
تصویر ۹۹ . نمودار افزایش هزینه سوخت در ازای افزایش سرعت کشتی	۲۲۵
تصویر ۱۰۰ . کشتی کانتینری در حال عبور از کانال سوئز	۲۲۶
تصویر ۱۰۱ . ساختار هزینه‌ای کشتی‌های کانتینری	۲۲۹
تصویر ۱۰۲ . بنادر بزرگ و متوسط دنیا	۲۳۶
تصویر ۱۰۳ . اجزای اصلی و محدودهای خشکی و دریایی بندر	۲۳۸
تصویر ۱۰۴ . ترمینال خودروی پسیر پنجانگ در بندر سنگاپور	۲۴۰
تصویر ۱۰۵ . انواع ترمینال‌های بندری به تفکیک نوع کالا	۲۴۱
تصویر ۱۰۶ . ترمینال کالاهای متعارف اسکوامیش در کانادا	۲۴۲
تصویر ۱۰۷ . اجزای عملیاتی یک ترمینال کالای فله خرد	۲۴۳
تصویر ۱۰۸ . بارگیری رول‌های کاغذ در انبار کشتی	۲۴۴
تصویر ۱۰۹ . اجزای عملیاتی یک ترمینال رو- رو	۲۴۷
تصویر ۱۱۰ . نمودار رشد ترافیک کانتینری در جهان بین سال‌های ۲۰۱۴ - ۱۹۸۰	۲۴۸
تصویر ۱۱۱ . ترمینال کانتینری بندر هنگ کنگ	۲۴۹
تصویر ۱۱۲ . اجزای مختلف یک ترمینال کانتینری	۲۵۱
تصویر ۱۱۳ . ساختار مختلف یک ترمینال کانتینری	۲۵۲
تصویر ۱۱۴ . زمانبر بودن تنظیم دقیق محل قرارگیری کانتینر	۲۵۸
تصویر ۱۱۵ . اولین جرتفیل کانتینری جهان	۲۶۰

تصویر ۱۱۶ . تعداد ترمینال و متراژ اراضی تحت اختیار ۱۰ ترمینال ایراتور بزرگ جهان در سال ۲۰۰۹	۲۶۲
تصویر ۱۱۷ . یک ترمینال فله مایع	۲۶۷
تصویر ۱۱۸ . چهار جزء عملیاتی ترمینال‌های فله مایع	۲۶۸
تصویر ۱۱۹ . تخلیه ، بارگیری و محوطه نگهداری کالاهای فله در ترمینال فله خشک بندر انتورپ	۲۶۹
تصویر ۱۲۰ . اجزای مختلف یک ترمینال کالای فله	۲۷۰
تصویر ۱۲۱ . فازهای مختلف توسعه سیستم بندری	۲۷۳
تصویر ۱۲۲ . مقایسه ویژگی‌های مختلف نسل‌های بنادر	۲۷۶
تصویر ۱۲۳ . مقایسه مسئولیت انجام فعالیت‌های مختلف بندر به تفکیک نحوه مدیریت بندر	۲۷۹
تصویر ۱۲۴ . نمودار توازن ریسک و مقررات در مدل‌های مختلف مدیریت بندر	۲۸۰
تصویر ۱۲۵ . کشتی فله‌بر در حال تخلیه	۲۸۴
تصویر ۱۲۶ . کشتی فله‌بر هندی سائز	۲۸۴
تصویر ۱۲۷ . ساب‌ینا، کشتی فله‌بر هندی ماکس	۲۸۵
تصویر ۱۲۸ . کشتی فله‌بر پاناما ماکس	۲۸۶
تصویر ۱۲۹ . کشتی فله‌بر کیپ‌سایز کوچک	۲۸۶
تصویر ۱۳۰ . کشتی فله‌بر کیپ‌سایز بزرگ	۲۸۷
تصویر ۱۳۱ . نمونه‌ای از یک کشتی فله‌بر VLBC	۲۸۷
تصویر ۱۳۲ . کشتی کالای عمومی	۲۸۸
تصویر ۱۳۳ . عکس یک تانکر سوئز ماکس	۲۹۰
تصویر ۱۳۴ . عکس یک تانکر افراماکس	۲۹۰
تصویر ۱۳۵ . عکس یک تانکر پاناما ماکس	۲۹۱
تصویر ۱۳۶ . عکس تانکر میان برد Laurin	۲۹۱
تصویر ۱۳۷ . عکس تانکر کوچک	۲۹۲
تصویر ۱۳۸ . دو نوع شناور حمل‌کننده گاز طبیعی مایع شده	۲۹۳
تصویر ۱۳۹ . عکسی از یک شناور یخچالی	۲۹۴
تصویر ۱۴۰ . عکس یک کشتی خودروبر	۲۹۵
تصویر ۱۴۱ . شناور رو-رو باری	۲۹۵
تصویر ۱۴۲ . عکس یک شناور حمل احشام	۲۹۶
تصویر ۱۴۳ . کشتی Ideal X اولین کشتی کانتینری جهان	۲۹۷
تصویر ۱۴۴ . نسل‌های مختلف کشتی‌های کانتینری	۲۹۸
تصویر ۱۴۵ . طرح کشتی TEU ۱۸۰۰۰ مرسک	۲۹۹

تصویر ۱۴۶ . کشتی MSC Daniela بزرگ‌ترین کشتی کانتینری جهان	۳۰۱
تصویر ۱۴۷ . کشتی Emma Maersk	۳۰۲
تصویر ۱۴۸ . اسامی و موقعیت استان‌های ساحلی کشور	۳۰۴
تصویر ۱۴۹ . عملکرد تقریبی بنادر تجاری کشور بر حسب میلیون تن در سال ۱۳۸۸	۳۰۷
تصویر ۱۵۰ . عدم توازن تجاری بنادر کشور بر حسب درصد در سال ۱۳۸۸	۳۱۰
تصویر ۱۵۱ . موقعیت استان گیلان در حاشیه دریای خزر	۳۱۳
تصویر ۱۵۲ . نمای کلی بندر انزلی در استان گیلان	۳۱۴
تصویر ۱۵۳ . موقعیت استان مازندران در حاشیه دریای خزر	۳۱۵
تصویر ۱۵۴ . نمایی از انبار و اسکله‌های بندر نوشهر در حاشیه دریای خزر	۳۱۶
تصویر ۱۵۵ . تصویری کلی از بندر امیرآباد در استان مازندران	۳۱۷
تصویر ۱۵۶ . بندر نکا، بزرگ‌ترین بندر نفتی در شمال کشور	۳۱۸
تصویر ۱۵۷ . موقعیت استان گلستان در حاشیه دریای خزر	۳۲۰
تصویر ۱۵۸ . موقعیت استان خوزستان در کرانه شمالی خلیج فارس	۳۲۱
تصویر ۱۵۹ . تصویری از اسکله‌ها و تجهیزات بندر خرمشهر	۳۲۲
تصویر ۱۶۰ . نمایی از اسکله‌های بندر آبادان	۳۲۳
تصویر ۱۶۱ . تخلیه لوله به عنوان فله‌های نو در بندر امام خمینی	۳۲۴
تصویر ۱۶۲ . موقعیت استان بوشهر در خلیج فارس	۳۲۵
تصویر ۱۶۳ . اسکله‌های بندر بوشهر	۳۲۶
تصویر ۱۶۴ . نمای کلی اسکله خدماتی بندر عسلویه	۳۲۷
تصویر ۱۶۵ . بندر خارگ، مهم‌ترین پایانه صادراتی نفت کشور	۳۲۸
تصویر ۱۶۶ . موقعیت استان هرمزگان در دو سوی تنگه هرمز	۳۲۹
تصویر ۱۶۷ . ترمینال کانتینری بندر شهید رجایی	۳۳۰
تصویر ۱۶۸ . نمای ترمینال مسافربری بندر شهید باهنر	۳۳۱
تصویر ۱۶۹ . تصویری از بندر لنگه	۳۳۲
تصویر ۱۷۰ . نمای اسکله کاوه در جزیره قشم	۳۳۴
تصویر ۱۷۱ . موقعیت بندر جاسک در کرانه شمالی دریای عمان	۳۳۵
تصویر ۱۷۲ . موقعیت استان سیستان و بلوچستان در جنوب شرقی کشور	۳۳۶
تصویر ۱۷۳ . کشتی‌های پهلوگرفته در اسکله‌های بندر شهید بهشتی	۳۳۷
تصویر ۱۷۴ . سهم بنادر از کل تناژ کالاهای تخلیه و بارگیری شده در سال ۱۳۸۵ بر حسب درصد	۳۴۰
تصویر ۱۷۵ . سهم بنادر از کل ارزش کالاهای تخلیه و بارگیری شده در سال ۱۳۸۵ بر حسب درصد	۳۴۱

- تصویر ۱۷۶. نمایش چگونگی ارتباط تجارت دریایی در تولید ناخالص داخلی ۳۲۳
- تصویر ۱۷۷. وابستگی تولید ناخالص داخلی استان‌های مختلف ساحلی به حمل و نقل دریایی استان ۳۴۵

www.ketab.ir

فهرست جداول

- جدول ۱. مثال مزیت مطلق مالزی و سوئد در مونتاژ کامپیوتر و تهیه الوار ۴۳
- جدول ۲. مثال مزیت نسبی آمریکا و کانادا در مونتاژ کامپیوتر و تهیه الوار ۴۴
- جدول ۳. درصد نیروی کار مهاجر از کل نیروی کار چند کشور منتخب در سال‌های ۱۹۸۷، ۱۹۹۷ و ۲۰۰۴ ۴۹
- جدول ۴. موضوعات مورد بحث در دوره‌های مختلف گات به تفکیک سال، محل و تعداد کشورهای حاضر ۵۳
- جدول ۵. مقایسه ویژگی‌های مختلف روش‌های حمل و نقل کالا ۵۹
- جدول ۶. مقایسه هزینه و مسافت حمل و نقل بین وجهی و حمل و نقل جاده‌ای ۶۶
- جدول ۷. مزیت‌های حمل و نقل بین وجهی و حمل و نقل جاده‌ای از نظر کاهش هزینه و مسافت ۶۷
- جدول ۸. مقایسه روش‌های مختلف حمل و نقل از نظر میانگین جابجایی کالا (تن-کیلومتر) ۷۳
- جدول ۹. تقاضای کالا به تفکیک قیمت ۸۷
- جدول ۱۰. عرضه کالا به تفکیک قیمت ۹۲
- جدول ۱۱. تعریف‌های کشتی‌پذیری، کشتش ناپذیری و کشتی‌پذیری معادل یک ۱۰۱
- جدول ۱۲. کالاهای کشتی‌پذیر، کشتش ناپذیری و با کشتی‌پذیری معادل یک ۱۰۲
- جدول ۱۳. توافقات تعرفه‌ای در دوره‌های مختلف گات و تأثیر آن‌ها از نظر ارزش تجارت ۱۰۷
- جدول ۱۴. تجارت دریایی کالاها بین سال‌های ۲۰۰۹-۱۹۷۰ ۱۰۹
- جدول ۱۵. بهره‌وری ناوگان بر حسب تناژ حمل به ازای هر DWT طی سال‌های ۲۰۰۹-۱۹۷۰ ۱۲۱
- جدول ۱۶. بهره‌وری ناوگان طی سال‌های ۲۰۰۸-۱۹۷۰ (هزار تن-مایل انجام شده به ازای هر DWT) ۱۲۲
- جدول ۱۷. تأثیر روش دریانوردی آهسته در کاهش بهره‌وری کشتی‌ها ۱۲۵
- جدول ۱۸. ناوگان کشتیرانی جهانی به تفکیک نوع کشتی در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ ۱۳۱
- جدول ۱۹. سهم کشورهای سازنده کشتی‌های ناوگان از کل کشتی‌های نو در سال ۲۰۰۹ ۱۴۱
- جدول ۲۰. قیمت کشتی‌های دست دوم بر اساس نوع و سن بین سال‌های ۲۰۰۶ تا مارس ۲۰۱۰ ۱۴۴
- جدول ۲۱. رشد حجمی کالاهای تجاری در مناطق مختلف جهان بین سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۶ ۱۵۶
- جدول ۲۲. مقایسه ویژگی‌های مختلف کشتیرانی ترمپ و لاینر ۱۹۲
- جدول ۲۳. روند تغییر نرخ کرایه حمل کالاهای فله خشک بین سال‌های ۱۹۹۳-۱۸۶۹ ۲۰۱
- جدول ۲۴. تعداد چرخه‌های کشتیرانی مربوط به حمل کالاهای فله خشک بین سال‌های ۱۹۸۹-۱۸۷۳ ۲۰۳
- جدول ۲۵. عدم توازن تجاری مسیرهای اصلی حمل و نقل دریایی کانترین در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ ۲۰۹
- جدول ۲۶. تأثیر اقتصاد مقیاس در کاهش هزینه‌های ساخت هر عدد TEU کشتی‌های کانترینی ۲۱۱
- جدول ۲۷. هزینه سرمایه‌ای خرید کشتی‌های نو به تفکیک نوع و ظرفیت طی سال‌های ۲۰۰۳ تا مارس ۲۰۱۰ ۲۱۸
- جدول ۲۸. هزینه سرمایه‌ای خرید کشتی‌های دست دوم طی سال‌های ۲۰۰۳ تا مارس ۲۰۱۰ ۲۱۹
- جدول ۲۹. ساختار هزینه‌های کشتیرانی ۲۲۸

جدول ۳۰ . ساختار هزینه‌ای کشتی‌های فله‌بر	۲۳۰
جدول ۳۱ . ساختار هزینه‌ای تانکرهای نفتی	۲۳۱
جدول ۳۲ . مقایسه هزینه‌های کشتیرانی لاینر و ترمپ در حمل کالا از استرالیا به اروپا	۲۳۲
جدول ۳۳ . فهرست ۲۰ بندر برتر کانتینری دنیا و عملکرد آن‌ها طی سال‌های ۲۰۰۹ - ۲۰۰۷	۲۵۶
جدول ۳۴ . کلاس بنادر مختلف کانتینری از نظر عملکرد هر اسکله و هزینه	۲۵۷
جدول ۳۵ . جدول مقایسه ویژگی‌های اصلی ترمینال اپراتورهای جهان	۲۶۴
جدول ۳۶ . عملکرد ۷ ترمینال اپراتور بزرگ جهان طی سال‌های ۲۰۰۸ - ۲۰۰۶ و شاخص تمرکز بازار	۲۶۶
جدول ۳۷ . ظرفیت ناوگان جهانی کشتیرانی در بین سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰	۲۸۳
جدول ۳۸ . تعداد کشتی‌های ناوگان کانتینری جهان بر حسب ظرفیت در سال ۲۰۰۹	۳۰۰
جدول ۳۹ . سهم بنادر از ترافیک کشتی‌هایی با ظرفیت بیش از هزار تن در سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۸۸	۳۰۵
جدول ۴۰ . تعداد و نوع اسکله‌های موجود در بنادر کشور	۳۰۶
جدول ۴۱ . رشد تقاضای حمل و نقل دریایی به تفکیک گروه کالایی در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۰۷
جدول ۴۲ . عملیات انجام شده در بنادر به تفکیک گروه کالایی و درصد تغییر در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۰۸
جدول ۴۳ . رشد ترافیک کانتینری در بنادر کشور بین سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۸	۳۰۹
جدول ۴۴ . عدم توازن کالای کانتینری بنادر کشور در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۱۱
جدول ۴۵ . عملکرد بندر انزلی به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۱۴
جدول ۴۶ . عملکرد بندر نوشهر به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۱۶
جدول ۴۷ . عملکرد بندر امیرآباد به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۱۸
جدول ۴۸ . عملکرد بندر نکا به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۱۹
جدول ۴۹ . عملکرد بندر خرمشهر به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۲۲
جدول ۵۰ . عملکرد بندر امام به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۲۴
جدول ۵۱ . عملکرد بندر بوشهر به تفکیک تناژ عملیاتی، مهمترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸	۳۲۷

- جدول ۵۲. عملکرد بندر شهید رجایی به تفکیک تناژ عملیاتی، مهم‌ترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۳۱
- جدول ۵۳. عملکرد بندر شهید باهنر به تفکیک تناژ عملیاتی، مهم‌ترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۳۲
- جدول ۵۴. عملکرد بندر لنگه به تفکیک تناژ عملیاتی، مهم‌ترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۳۳
- جدول ۵۵. عملکرد بندر شهید بهشتی به تفکیک تناژ عملیاتی، مهم‌ترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۳۷
- جدول ۵۶. عملکرد بندر شهید کلاانتری به تفکیک تناژ عملیاتی، مهم‌ترین کالای وارداتی، صادراتی و درصد عدم توازن تجاری در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۳۸
- جدول ۵۷. سهم حجمی و ارزشی حمل و نقل دریایی از تجارت خارجی کشور در دوره ۱۰ ساله ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ ۳۳۹
- جدول ۵۸. سهم بنادر کوچک از تجارت دریابرد کشور در سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ۳۴۲
- جدول ۵۹. درصد وابستگی اقتصاد کشورهای مختلف به حمل و نقل دریایی در سال ۲۰۰۳ ۳۴۴